

„Aby všichni byli jedno“

Texty na tento týden

J 17,1–26; 1J 5,19; J 13,18–30; J 5,20–23; Mk 9,38–41; Zj 18,4; 1J 2,3–6

Základní verš

„Neprosím však jen za ně, ale i za ty, kteří skrze jejich slovo ve mne uvěří; aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že ty jsi mě poslal.“ (J 17,20.21)

Jan nám přináší pohled na Ježíšovy obavy ve chvíli, kdy už se na obzoru hrozivě rýsovala zrada a smrt. V pěti důležitých kapitolách (J 13–17) evangelista zaznamenává Ježíšova slova, která vrcholí pasáží nazývanou „velekněžská modlitba“ (J 17).

„Je to vhodné označení, protože náš Pán v této modlitbě připravuje sama sebe na obětování, ve kterém vystupuje současně jako oběť i kněz. Zároveň je to modlitba za ty, za něž přináší svou oběť – za učedníky přítomné ve vrchní síni a za ty, kteří následně uvěří prostřednictvím jejich svědectví.“ (BRUCE, F. F., *The Gospel of John*, Grand Rapids: Eerdmans, 1983, str. 328)

V centru této modlitby zaznívají Ježíšova obavy o jednotu jeho učedníků a o jednotu těch, kteří v něho uvěří později. To je klíčový motiv Ježíšovy modlitby: „Za ně prosím. Ne za svět prosím, ale za ty, které jsi mi dal, neboť jsou tvoji; a všechno mé je tvé, a co je tvé, je moje. V nich jsem oslaven.“ (J 17,9.10)

Žádná smysluplná diskuze o jednotě církve a o naší jednotě v Kristu nemůže být úplná bez podrobného zkoumání této modlitby. Za co se Ježíš modlil, ke komu se modlil a co jeho modlitba znamená pro nás dnes?

Budování společenství

- ▶ *Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?*
- ▶ *Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.*

Ježíš se modlí za sebe

¹Po těch slovech Ježíš pozvedl oči k nebi a řekl: „Otče, přišla má hodina. Oslav svého Syna, aby Syn oslavil tebe, ²stejně jako jsi učinil, když jsi mu dal moc nad všemi lidmi, aby vše, co jsi mu svěřil, dal jim: život věčný. ³A život věčný je v tom, když poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista. ⁴Já jsem tě oslavil na zemi, když jsem dokonal dílo, které jsi mi svěřil. ⁵A nyní ty, Otče, oslav mne svou slávou, kterou jsem měl u tebe, dříve než byl svět. (J 17,1–5)

Osobní studium

Velekněžskou modlitbu můžeme rozdělit na tři části. V první se Ježíš modlí za sebe (J 17,1–5), pak se modlí za své učedníky (J 17,6–19) a nakonec za ty, kteří v něho uvěří později (J 17,20–26).

Co je podstatou první části Ježíšovy modlitby, v níž se modlí za sebe (J 17,1–5)? Jak tomu rozumíš? Co tato slova znamenají pro tebe?

Ježíš prosí nejprve za sebe. Při předchozích událostech zaznamenaných v Janově evangeliu Ježíš naznačuje, že jeho „hodina ještě nepřišla“ (J 2,4; 7,30; 8,20). Nyní však ví, že hodina jeho oběti přišla (J 12,23; 13,1; 16,32; 17,1). Nastala chvíle dramatického vyvrcholení jeho pozemského života a Ježíš potřebuje sílu na završení svého poslání. Je to čas pro modlitbu.

Ježíš byl připraven vykonáním Boží vůle oslavit svého Otce – i kdyby to mělo znamenat, že zemře na kříži. Ježíšovo přijetí kříže však není nějakým druhem zhoubného fatalizmu, pouhým přijetím osudu. Ve skutečnosti jde o Ježíšovo použití moci, kterou dostal od svého Otce. Ježíš nezemřel mučednickou smrtí, ale dobrovolně oslavil Boha tím, že naplnil smysl svého vtělení – smrt na kříži jako oběť za hříchy světa.

Co je podle textu J 17,3 podstatou a smyslem věčného života? Jak rozumíš výrazu „poznat Boha“ a „poznat Ježíše Krista“? Jak se toto poznání projevuje ve tvém životě?

Tím nejdůležitějším v tomto textu jsou Ježíšova slova o tom, že náš věčný život spočívá v osobním poznání Boha. Zde nejde o žádné ospravedlnění na základě skutků či znalostí. Podstata spočívá spíše ve zkušenosti poznání Otce na základě toho, co pro nás Ježíš vykonal na kříži. Toto poznání získáváme prostřednictvím osobního vztahu s Otcem. Je pro nás pokušením omezit poznání na údaje, informace a detaily. Ježíš však obrací naši pozornost na něco mnohem hlubšího a úplnějšího – na osobní vztah s Bohem. Smyslem Ježíšova prvního příchodu bylo usměrnit nás v našem hledání skutečného a zachraňujícího poznání Boha a vzájemné jednoty, ke které nás takové poznání vede.

Aplikace

Jaký je rozdíl mezi „vědomostmi o Bohu“ a „osobním poznáním Boha“? Které zkušenosti ve tvém životě ti pomohly skutečně poznat Boha?

Ježíš se modlí za učedníky

¹⁷Posvěť je pravdou; tvoje slovo je pravda. ¹⁸Jako ty jsi mne poslal do světa, tak i já jsem je poslal do světa. ¹⁹Sám sebe za ně posvěcuji, aby i oni byli vpravdě posvěceni. (J 17,17–19)

Osobní studium

Přečti si text J 17,9–19. Za co konkrétně se Ježíš modlí v souvislosti se svými učedníky? Proč je to podle tebe důležité?

V druhé části své velekněžské modlitby Ježíš prosí za své učedníky, kteří jsou v obrovském nebezpečí, že přijdou o svou víru. Přichází totiž nejen čas Ježíšovy smrti, ale i doba, kdy s nimi nebude tělesně. Předává je tedy do péče svého Otce.

Ježíš se modlí za jejich ochranu ve světě. Ježíš se nemodlí za svět, o kterém ví, že je v hlubokém vnitřním rozporu s Otcovou vůlí (J 5,19). Ale jelikož právě zde na světě budou učedníci žít a sloužit, Ježíš se modlí, aby byli uchráněni od zhoubného vlivu a působení světa. Ježíš má samozřejmě obavy i o svět a osud světa mu leží na srdci – je přece Spasitelem světa, přišel ho zachránit (J 12,47) – ale šíření evangelia je spojeno se svědectvím těch, kteří půjdou a budou kázat dobrou zprávu. Právě proto Ježíš prosí, aby je zlo nepřemohlo (Mt 6,13).

Jednoho učedníka však už zlo přemohlo. Ježíš se v onen večer zmínil, že jeden z nich se rozhodl ho zradit (J 13,18–30). A přestože Ježíš odkazuje na skutečnost, že Písmo předpovědělo Jidášovu zradu (Ž 41,10), Jidáš nebyl bezbrannou obětí osudu. Během poslední večeře k němu Ježíš přistupuje gestem lásky a přátelství (J 13,26–30). „Ježíš při velikonoční večeři odhalil jeho zrádné úmysly a potvrdil tak své božství. S láskou posloužil Jidášovi stejně jako ostatním učedníkům. Jidáš však na tuto poslední výzvu lásky nedbal.“ (DA 720; TV 460)

Ježíš věděl, že učedníky může rozdělit závist a žárlivost, jak se to při různých příležitostech stalo už předtím. Proto se modlí: „Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal; nechť jsou jedno jako my.“ (J 17,11b) Taková jednota přesahuje lidské chápání a schopnosti. Může být jen darem Boží milosti a výsledkem působení jeho moci. Jednota učedníků je založena na jednotě Otce a Syna. Právě taková jednota je nezbytným předpokladem opravdu účinné služby, kterou měli učedníci v budoucnosti konat.

Pro službu učedníků je nezbytné také jejich posvěcení v pravdě (J 17,17–19). Dílo Boží milosti bude srdce učedníků postupně měnit. Ale pokud mají přinášet svědectví o Boží pravdě, pak i oni sami musejí být touto pravdou přeměněni.

Aplikace

Jak rozumíš tomu, že – podle Ježíšových slov – učedníci „nejsou ze světa“? Co je na tobě, na tvém životě a způsobu, jakým jednáš, tak neobvyklé, že tě to dělá člověkem, který „není z tohoto světa“?

Ježíšova modlitba za budoucí učedníky

²⁰Neprosím však jen za ně, ale i za ty, kteří skrze jejich slovo ve mne uvěří; ²¹aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že ty jsi mě poslal. (J 17,20.21)

Osobní studium

Poté, co se Ježíš modlil za sebe a za své učedníky, obrátil se k Otci v modlitbě i za ty, „kteří skrze jejich slovo ve mne uvěří“ (J 17,20).

Přečti si text J 17,20–26. Co si Ježíš ze všeho nejvíce přál pro ty, kteří teprve v budoucnosti měli uvěřit dobré zprávě? Proč to Ježíš považoval za důležité?

Tak jako Otec a Syn jsou jedno, modlil se Ježíš, aby i příští věřící – Ježíšovi učedníci – „byli jedno“. Ježíš mluví o své jednotě s Otcem na několika místech Janova evangelia. Otec a Syn nikdy nejednají nezávisle jeden na druhém, ale vždy jsou ve všem svém jednání sjednoceni (J 5,20–23). Otec i Syn společně milují padlé lidstvo. A to až tak, že Otec byl ochoten dát svého Syna jako oběť za svět – a také Syn byl ochoten dát za svět svůj život (J 3,16; 10,15).

Jednota, o níž Ježíš v této modlitbě hovoří, je jednotou v lásce a v záměru, jaká existuje mezi Otcem a Synem. „Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým.“ (J 13,35) Jestliže se jednota mezi učedníky bude projevovat jejich vzájemnou láskou, bude to veřejným potvrzením jejich vztahu s Ježíšem a s Otcem. „Projev jejich skutečné jednoty měl poskytnout přesvědčivé svědectví o pravdě evangelia.“ (KÖSTENBERGER, A. J., *John*, Baker Exegetical Commentary on the NT. Grand Rapids: Baker Academic 2004, str. 498) Podle toho svět pozná, že Ježíš je Spasitel. Jinými slovy, jednota učedníků, za kterou se Ježíš modlil, nemůže být „neviditelná“. Jak by se svět mohl přesvědčit o pravdivosti evangelia, kdyby nemohl vidět lásku a jednotu uprostřed Božího lidu?

„Bůh shromažďuje svůj lid, aby prožíval dokonalou jednotu na základech věčné pravdy... Božím záměrem je, aby se celý jeho lid sjednotil ve víře. Kristus se před svým ukřižováním modlil, aby jeho učedníci byli jedno, jako je on jedno s Otcem, aby svět uvěřil, že ho Otec poslal. Tato obdivuhodná a nesmírně dojemná modlitba přesahuje věky a zasahuje i nás dnes. Kristus totiž říkal: Neprosím však jen za ně, ale i za ty, kteří skrze jejich slovo ve mne uvěří. S jakou vážností by příští Kristovi následovníci měli usilovat o to, aby svými životy dali odpověď na tuto modlitbu.“ (4T 17)

Aplikace

Co konkrétně děláš ve svém životě, abys pomáhal rozvíjet jednotu, za kterou se Ježíš modlil? Co pro to děláš ve svém sborovém společenství? Proč se musí každý z nás něčeho vzdát a zemřít něčemu v sobě, abychom mohli společně dosáhnout jednoty, za kterou se Ježíš modlil?

Jednota mezi křesťany

³⁸ Jan mu řekl: „Mistře, viděli jsme kohosi, kdo v tvém jménu vyhání demony, ale s námi nechodil; i bránili jsme mu, protože s námi nechodil.“³⁹ Ježíš však řekl: „Nebráňte mu! Žádný, kdo učiní mocný čin v mém jménu, nemůže mi hned nato zlořčit.“⁴⁰ Kdo není proti nám, je pro nás.“⁴¹ Kdokoli vám podá číši vody, protože jste Kristovi, amen, pravím vám, nepřijde o svou odměnu.“ (Mk 9,38–41)

Mám i jiné ovce, které nejsou z tohoto ovčince. I ty musím přivést. Uslyší můj hlas a bude jedno stádo, jeden pastýř. (J 10,16)

Osobní studium

Prostuduj si odpověď, kterou dal Ježíš Janovi (Mk 9,38–41). Co tě Ježíšova reakce učí o nebezpečnosti exkluzivismu a vynášení rychlých soudů na adresu „jiných“ následovníků Ježíše Krista?

Adventisté sedmého dne mívají někdy tendenci vnímat Ježíšovu modlitbu u Jana 17 v tom smyslu, že se přímo týká jednoty jejich církevní denominace. Musíme být jednotní – jako církev –, abychom mohli naplnit naše poslání hlásat světu trojandělské poselství. To je pravda, ale takové uvažování má i svá úskalí. Jak je to s jednotou ostatních křesťanů? Jaký by měl být náš vztah k druhým křesťanům ve světle Ježíšovy modlitby?

Není pochyb o tom, že Bůh má své věrné lidi i v jiných církvích – nejen v té naší. Kromě toho Bible velmi jasně říká, že Bůh má svůj lid i v Babyloně: „Vyjdi, lide můj, z toho města, nemějte účast na jeho hříších, aby vás nestihly jeho pohromy...“ (Zj 18,4)

Současně však víme, že podle knihy Zjevení existuje i mezi Ježíšovými následovníky obrovské odpadnutí. V posledních dnech se mnozí falešní křesťané spojí a způsobí pronásledování, které je barvitě popsáno v Zj 13,1–17. Adventisté byli proto vždy velmi opatrní k výzvám ke sjednocení se s ostatními církvemi, jak je to vidět například v ekumenickém hnutí.

Jaký by měl být tedy náš vztah k jiným denominacím? Ellen G. Whiteová napsala v konkrétním případě spolupráce adventistů sedmého dne s jinými křesťany následující řádky: „Když člověk podřizuje svou vůli Boží vůli, Duch může působit na srdce těch, kterým slouží. Bylo mi ukázáno, že bychom se neměli vyhýbat služebníkům z WCTU. (Ženská křesťanská unie pro střídmost; pozn. redakce.) Sjednocením se s nimi s cílem propagovat úplnou abstinenci neměníme náš postoj ke svěcení sedmého dne a zároveň můžeme ukázat naše uznání jejich postoje ke střídmosti. Tím, že otevřeme dveře a pozveme je ke spojení s námi v otázce střídmosti, získáme jejich pomoc v našem úsilí o střídmost. A tím, že se oni spojí s námi, uslyší nové pravdy, kterými touží Duch zapůsobit na jejich srdce.“ (WM 163)

Ačkoli v tomto případě jde o konkrétní situaci v konkrétním čase, v uvedených slovech můžeme odhalit důležité principy, jimiž se můžeme řídit v našem vztahu k jiným křesťanům – především v souvislosti se sjednocením se v úsilí o dosažení určitého cíle. Zaprvé, můžeme s nimi spolupracovat v oblastech, které přinášejí všeobecný společenský prospěch. Zadruhé, pokud se s nimi spojíme, musí to být tak, abychom se neznepronevěřili našemu vyznání. A zatřetí, můžeme a měli bychom využít tuto jednotu k tomu, abychom se s ostatními podělili o vzácné pravdy, které nám Bůh svěřil.

Aplikace

Jaké jsou tvé zkušenosti se „sjednocováním se“ s ostatními křesťany? Jak vaše sborové společenství spolupracuje s jinými denominacemi na společensky prospěšných aktivitách?

Víra sdílená v lásce

³⁴Nové přikázání vám dávám, abyste se navzájem milovali; jako já jsem miloval vás, i vy se milujte navzájem. ³⁵Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci, budete-li mít lásku jedni k druhým.“ (J 13,34.35)

Osobní studium

V textu J 17,3 Ježíš říká, že věčný život spočívá v poznání Boha. Přečti si text 1J 2,3–6. Co znamená „poznat Boha“? Jak se tvé poznání Boha prakticky projevuje v tvém každodenním životě?

Většina lidí v naší společnosti by se asi shodla na tom, že je správné a potřebné respektovat zákony naší země. Titiž lidé však velmi často zlehčují výzvy Písma, abychom dodržovali Boží zákony. Mnozí samozřejmě neberou v životě Boha vůbec v úvahu, ale dokonce i někteří křesťané tvrdí, že Boží milost odstranila Boží zákony. To však není biblické učení. „Zachovávání přikázání není podmínkou poznání Boha, ale znamením, že známe Boha (a Ježíše) a milujeme ho. Poznání Boha tedy není jen nějakým teoretickým poznatkem, ale vede nás k činům.“ (MUELLER, Ekkerhardt, *The Letters of John*. Nampa, Idaho: Pacific Press, 2009, str. 39)

Samotný Ježíš zdůraznil: „Milujete-li mne, budete zachovávat má přikázání. ... Kdo přijal má přikázání a zachovává je, ten mě miluje. A toho, kdo mě miluje, bude milovat můj Otec; i já ho budu milovat a dám se mu poznat.“ (J 14,15.21)

„Podle toho poznáváme, že milujeme Boží děti, když milujeme Boha a jeho přikázání zachováváme. V tom je totiž láska k Bohu, že zachováváme jeho přikázání; a jeho přikázání nejsou těžká...“ (1J 5,2.3)

Vrať se k veršům J 13,34.35 z úvodu. Jaké nové přikázání dal Ježíš svým učedníkům? Jak to souvisí s myšlenkou jednoty mezi Ježíšovými následovníky?

Přikázání milovat svého bližního nebylo ničím novým. Nachází se už v pokynech, které dal Bůh Mojžíšovi (Lv 19,18). Nové je Ježíšovo přikázání, aby se učedníci navzájem milovali tak, jako on miloval je. Ježíšův příkaz sebeobětavé lásky je novou normou pro křesťanské společenství.

Jakou úžasnou zásadu nám Ježíš představil! Ježíšův život byl praktickou ukázkou činné, aktivní lásky. Celé jeho dílo milosti je nepřetržitou službou lásky, sebezapření a sebeobětování. Můžeme vidět, že Ježíšův život byl naplněn vyjádřením lásky a sebeobětování ve prospěch druhých. Princip, který vedl Krista, má inspirovat a vést i jeho lid v přístupu k ostatním lidem. Jakým mocným a přesvědčivým svědectvím pro celý svět by byla taková láska! Taková láska by zároveň nesmírně posílila i jednotu mezi námi.

Aplikace

Jak se můžeš naučit projevovat podobnou sebeobětavou lásku, kterou prokazoval Ježíš během své služby?

Podněty k zamyšlení

Přečti si kapitolu „Nezměnitelná Boží vůle“ v knize *Velké drama věků*.

„Přestože Církev adventistů sedmého dne je celosvětovou církví s mnoha místními sbory, adventisté se nepovažují za univerzální (všeobecnou) Kristovu církev. Univerzální církev je mnohem širší než jakákoliv denominace. Je viditelná a zároveň neviditelná, protože ji tvoří ti, kteří věří v Ježíše a následují ho. Tento konkrétní teologický problém se vystupňuje, když vezmeme v úvahu odpadnutí mezi křesťany, které je tak bolestně zobrazeno v knize Zjevení. Čistá církev ze Zjevení 12 je dána do kontrastu s „nevěstkou“ ve Zjevení 17, velkým městem Babylonem, který je zase v kontrastu s nevěstou Beránka, svatým městem, novým Jeruzalémem ze Zjevení 21 a 22. V prvním století mohla být univerzální církev poměrně viditelná. Mnohem těžší a složitější bylo ji vidět například během středověku.“

Adventisté proto neomezují koncept pravé Boží církve na svou vlastní denominaci a ani ji automaticky nerozšiřují na ostatní křesťanské církve. Pravou Boží církev tvoří ti jednotlivci, kteří skutečně věří v Boha. Bůh je zná. Adventisté však zároveň prohlašují, že jsou viditelným pozůstatkem Božího lidu na konci času, o kterém se hovoří ve Zjevení 12,17 a v kapitolách 12–14. Tento pozůstatek má místní i univerzální charakter (Zj 2,24 a 12,17).“ (MUELLER, Ekkerhardt, *The Universality of the Church in the New Testament*“ v Ángel Manuel Rodríguez, ed., *Message, Mission, and Unity of the Church*. Silver Spring, MD.: Biblical Research Institute, GC SDA, 2013, str. 37)

Otázky k rozhovoru

1. Proč je pro naši církev tak důležité naplnění Ježíšovy modlitby z J 17? Co nám zjevuje Ježíšova touha po jednotě rané církve o tom, co si přeje pro naši církev dnes?
2. Spolupracuje váš místní sbor s jinými křesťany na řešení konkrétních společenských problémů? Jaké s tím máte zkušenosti? Jak můžete s jinými křesťany spolupracovat, aniž byste se zpronevěřili pravdám, kterým věříte?
3. Jak rozumíte myšlenkám z následujícího citátu z knihy *Velký spor věků*? Jak můžeme tyto myšlenky uskutečňovat? „Kdyby formální následovníci Ježíše Krista přijali zvěst, která vychází z Božího slova, dosáhli by jednoty, o níž se modlil Pán Ježíš a kterou apoštol označil za ‚jednotu Ducha ve svazku pokojě‘. ‚Jedno tělo a jeden Duch, k jedné naději jste byli povoláni; jeden je Pán, jedna víra, jeden křest‘ (Ef 4,3–5)“. (GC 379; VDV 251)

Shrnutí

Ježíšova velekněžská modlitba (J 17) je připomenutím, že Ježíši jde i dnes o jednotu církve. Jeho modlitba má být i naší modlitbou. Měli bychom hledat způsob, jak upevnit svou víru v Božím slově. Naše vzájemné vztahy by měla charakterizovat láska a měla by zahrnovat i druhé křesťany – bez ohledu na naše vzájemné teologické rozdíly.

Praktický závěr

- ▶ Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?